

Stanisław KOZIEJ

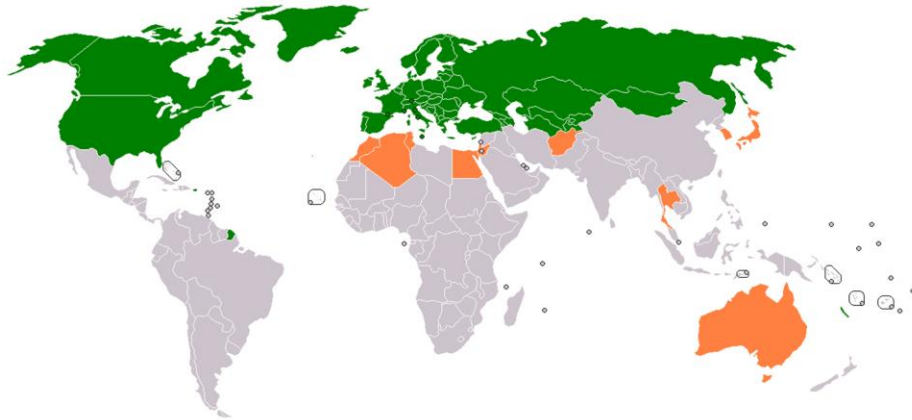
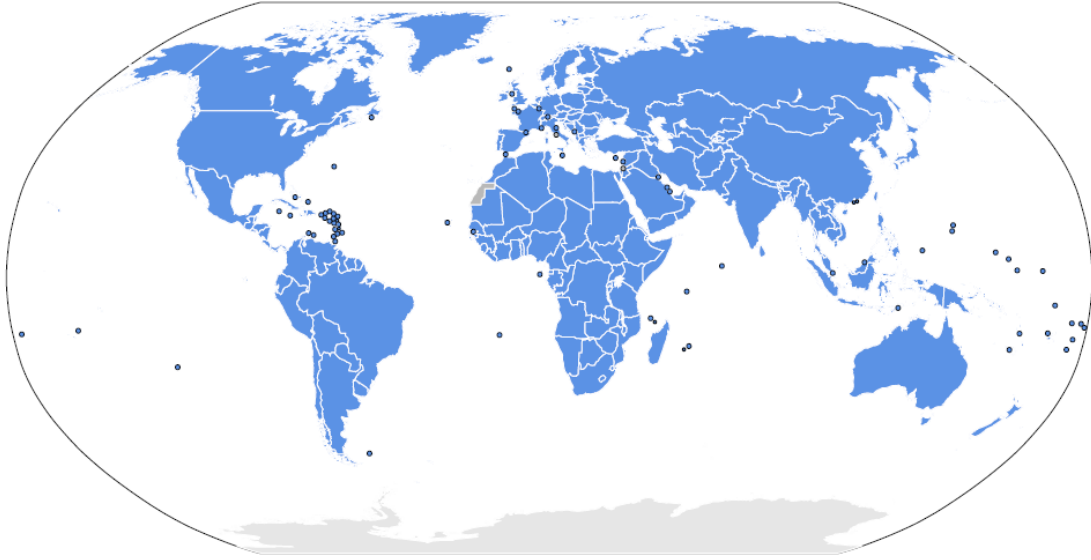
**Doktryny i praktyka bezpieczeństwa
organizacji międzynarodowych**

www.koziej.pl
[@SKoziej](#)

ONZ i OBWE

ONZ, OBWE

- **ONZ – siła i słabości:**
 - w stosunku do kryzysów ery pozimnowojennej
 - wobec proxy wars w II zimnej wojnie
 - potrzeba i nieudane próby reformy RB
- **OBWE – „miękkie” bezpieczeństwo:**
 - może ułatwiać wychodzenie z kryzysów

NATRO

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA UE/NATO: OGNIKA **WYZWAŃ I ZAGROŻEŃ**

Obszar euroatlantycki

Wyzwania transatlantyckie:
Interesy USA w Azji
(konfrontacja z Chinami i kontekst rosyjski) a NATO/UE

Wyzwania wewnętrzneuropejskie
(kryzys integracji, słabość przywództwa, **populizm, nacjonalizmy,** migracje, terroryzm wewnętrzneuropejski?)

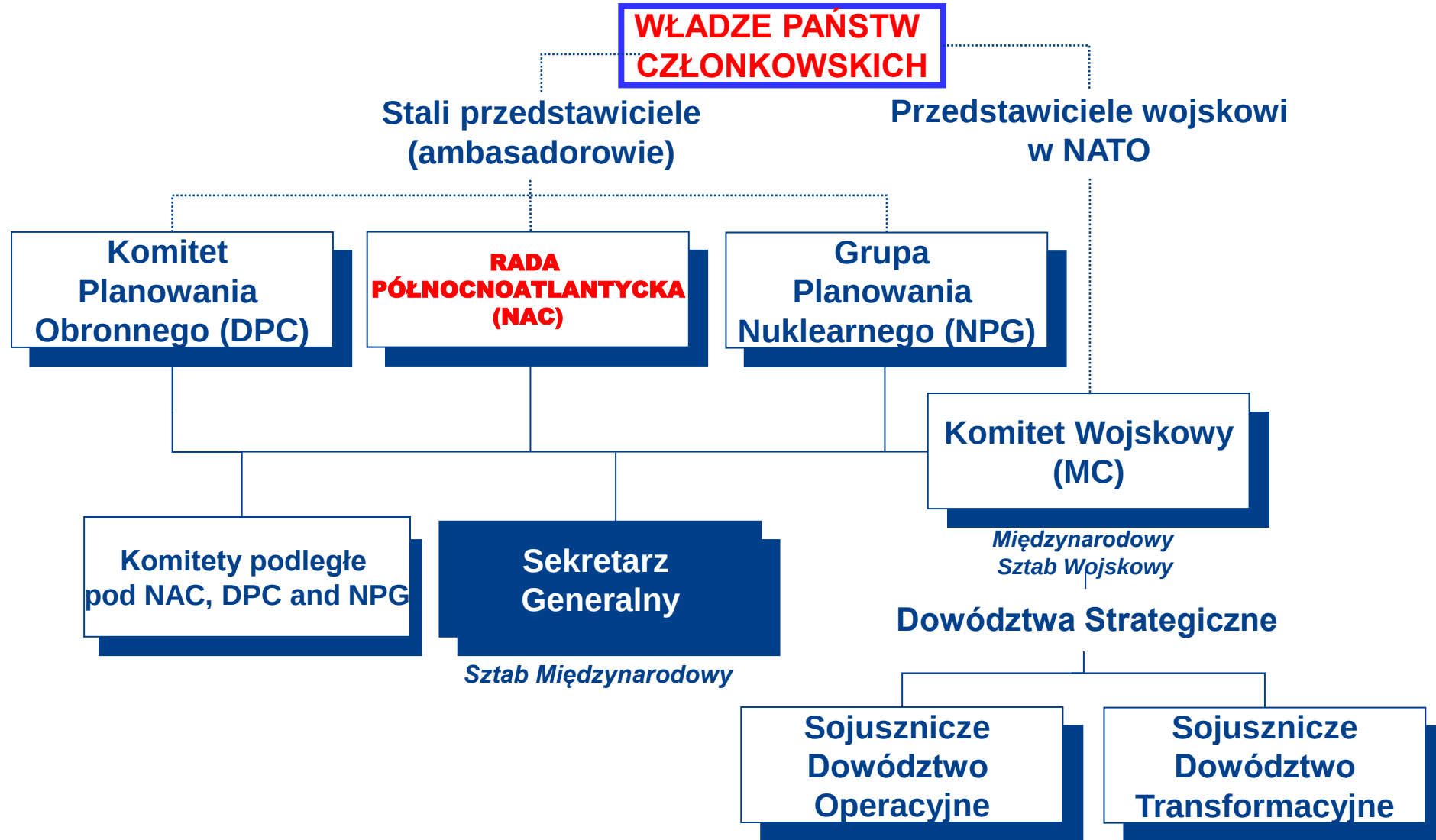
Kryzys na Bliskim Wschodzie i Afryce
(Migracje. Syria. Afganistan Izrael. Iran. Turcja?)

Kryzys w Europie Wschodniej:
(neoimperialny zwrot strategiczny Rosji – koniec ery pozimnowojennej. Druga, hybrydowa zimna wojna z szantażem agresją poniżej progu wojny i wojną ograniczoną pod osłoną doktryny deeskalacji nuklearnej)

Obecny kryzys ukraiński a NATO/UE

- **Cel Rosji: szantaż groźbą konfliktu zbrojnego w celu uzyskania prawnych gwarancji dla swojej strefy wpływów na przestrzeni poradzieckiej**
- **Możliwe opcje eskalacji:**
 - **odmrożenie Donbasu?**
 - **Krym: Kerson (woda)?**
 - **Mariupol, Odessa?**
 - **Zadnieprze, cała Ukraina????**
- **Możliwe reakcje NATO/UE:**
 - **ostracyzm dyplomatyczny i sankcje ekonomiczne wobec Rosji**
 - **dalsze wzmocnienie wojskowe flanki wschodniej NATO**
 - **silniejsze wsparcie polityczne, ekonomiczne, wojskowe...**

STRUKTURA CYWILNA I WOJSKOWA

Zintegrowana struktura dowódcza

Zasady funkcjonowania

- **Permanentne konsultacje polityczne**
- **Procedury konsultacyjne – komitety - rola stolic – zasada konsensusu**
- **Relacje między decyzjami sojusznicznymi i stanowiskami narodowymi**

Mechanizm reagowania NATO

Główne zadania strategiczne NATO

- **Obrona kolektywna (art.5.)**
- **Polityczno-wojskowe reagowanie kryzysowe**
- **Partnerstwa na rzecz bezpieczeństwa kooperatywnego**

Koncepcje strategiczne

- **Zimnowojenne:** koncepcja obrony strategicznej obszaru północnoatlantyckiego (rok 1950); strategia zmasowanego odwetu (połowa lat 50.); strategia elastycznego reagowania (lata 60.)
- **Pozimnowojenna:** zwrot od konfrontacji do kooperacji (Rzym 1991) = próba budowania kooperatywnego systemu bezpieczeństwa i reagowania kryzysowego
- **Strategia ery rywalizacji wielkomocarstwowej (neozimnowojenna):** powrót „do korzeni” (obrona kolektywna) po rosyjskiej agresji na Ukrainę; decyzje na szczytach w Newport (2014) i Warszawie (2016). Obecny „kryzys ukraiński” i wyzwania chińskie – jako czynniki „drugiej fali” adaptacji NATO do warunków neozimnowojennej rywalizacji wielkomocarstwowej

Operacja obronna NATO: wyzwania, dylematy i zadania

- **Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (wywiad, rozpoznanie: techniczne, osobowe; multi-wymiarowe): działania narodowe, oceny sojusznicze**
- **Wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania): operacja kryzysowa SSR (wzmocnienie sił i gotowości „czaty”, rozwinięcie „szpicy”); podwyższenie gotowości sił narodowych; uaktualnienie planów operacyjnych...**
- **Przekazanie wojsk w operacyjne podporządkowanie dowództw sojuszniczych (Transfer of authority)**
- **Operacja uprzedzająca???**
- **Operacja obronna: początkowo narodowa(???), od początku sojusznicza!!!**
- **Manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa**
- **Próg wojny nuklearnej???**

NATO – synteza dalszych wyzwań: nowa koncepcja strategiczna

- **Wiązi transatlantyckie [USA – UE],**
- **Współdziałanie NATO-UE (rola PESCO),**
- **Stała obecność wojsk na wschodniej flance [?],**
- **Transatlantycka i europejska mobilność strategiczna („wojskowe Shengen”)**
- **nakłady obronne,**
- **info/cyber/obrona,**
- **wobec Rosji: odstraszanie i obrona (w tym nuklearne: „nuclear sharing+”) oraz dialog**
- **Miejsce w rywalizacji USA-Chiny?**

Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO

```
graph TD; A[Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO] --> B[Zimna wojna]; A --> C[Chłodny pokój]; A --> D[Wojna gorąca];
```

Zimna wojna

**Chłodny
pokój**

**Wojna
gorąca**

UNIA EUROPEJSKA

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA UE/NATO: OGNISKA WYZWAŃ I ZAGROŻEŃ

Obszar euroatlantycki

Wyzwania transatlantyckie:
Interesy USA w Azji a NATO/UE i relacje z Rosją

Wyzwania wewnętrzneuropejskie
(kryzys integracji, słabość przywództwa, populizm, nacjonalizmy, migracje, terroryzm wewnętrzneuropejski?)

Kryzys na Bliskim Wschodzie i Afryce
(Migracje. Syria. Afganistan Izrael. Iran. Turcja?)

Kryzys w Europie Wschodniej:
(neoimperialny zwrot strategiczny Rosji – koniec ery pozimnowojennej. Druga, hybrydowa zimna wojna z szantażem agresją poniżej progu wojny i wojną ograniczoną pod osłoną doktryny deeskalacji nuklearnej)

Traktat lizboński

- **Zasada consensusu w sprawach bezpieczeństwa i obrony**
- **Wykonawstwo – może powierzyć grupie państw**
- **Klauzula solidarności**
- **Obowiązek pomocy i wsparcia w razie agresji – zgodnie z Kartą NZ i innymi zobowiązaniami (NATO) – ale to nie wspólna obrona!!**
- **Europejska Agencja Obrony**

Wspólna obrona

- **Docelowo = **wspólna obrona**, jeśli tak postanowi Rada Europejska.**
- **Do tego czasu możliwe **blizsze (wzmocnione) współdziałanie obronne** części członków (wzajemna pomoc wojskowa i cywilna w razie agresji bezpośredniej)**
- **Państwa te na co dzień realizują tzw. **współpracę strukturalną****

Współpraca strukturalna (PESCO)

- **Państwa członkowskie, które spełniają wyższe kryteria w zakresie potencjału wojskowego oraz zamierzają przyjąć większe zobowiązania wojskowe z uwagi na najbardziej wymagające misje, mogą ustanowić współpracę strukturalną**

- **MISJA:** promowanie pokoju, zapewnianie bezpieczeństwa i dobrobytu oraz budowanie ładu globalnego
- **PRIORYTETY:** bezpieczeństwo UE, odporność na pld. i wsch., podejście zintegrowane, kooperatywne łądy regionalne, ład globalny
- **WARUNKI SKUTECZNOŚCI:** wiarygodność, zdecydowanie, spójność
- **DALSZE KROKI:** nowelizacja strategii sektorowych, przeglądy strategii globalnej

Poziom ambicji UE w dziedzinie bezpieczeństwa: zadania strategiczne

REAGOWANIE NA ZEWNĘTRZNE KONFLIKTY I KRYZYSY:

obejmuje pełne spektrum zadań WPBiO w zakresie cywilnego i militarnego reagowania kryzysowego. Celem jest poszerzenie zdolności reagowania we wszystkich fazach cyklu konfliktowego, włącznie z prewencją, aby promować pokój i bezpieczeństwo w ramach opartego na zasadach ładu globalnego spinanego przez ONZ. Ambicją UE jest, aby być zdolną reagować zdecydowanie i szybko w ramach wszystkich zadań ujętych w artykule 43 Traktatu o UE

OCHRONA UE I JEJ OBYWATELI:

Obejmuje takie zadania, jak ochrona sieci i infrastruktury krytycznej; bezpieczeństwo granic zewnętrznych, włącznie z budowaniem takich zdolności u partnerów; ochrona cywilna i reagowanie na katastrofy; zapewnienie stabilnego dostępu i korzystania z przestrzeni globalnych; przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym; cyberbezpieczeństwo; zapobieganie i przeciwdziałanie terroryzmowi i radykalizmom; zwalczanie przemytu; budowanie zdolności radzenia sobie z nielegalną migracją; promowanie przestrzegania reżimów antyproliferacyjnych oraz zwalczanie nielegalnego handlu bronią i zorganizowanej przestępczości

www.koziej.pl @SKoziej

BUDOWANIE ZDOLNOŚCI PARTNERÓW W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA:

Misje/operacje wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony o zadaniach szkoleniowych, doradczych i/lub konsultacyjnych (mentoringowych) w sektorze bezpieczeństwa

PRIORYTETOWE OBSZARY WSPÓŁPRACY NATO-UE

- **przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym**
- **współpraca operacyjna na morzu**
- **cyberbezpieczeństwo i cyberobrona**
- **zdolności obronne państw członkowskich**
- **przemysł obronny i badania obronne**
- **ćwiczenia**
- **zdolności obronne i w zakresie bezpieczeństwa oraz odporność/żywoćność partnerów na wschodzie i południu**

Dylematy i wyzwania UE

- **Dlaczego UE jest potrzebna Europie (doświadczenia wojen XIX i XX w.) i światu (jako silna część Zachodu)?**
- **Federacja (Stany Zjednoczone Europy) czy konfederacja?**
- **Podziały: Północ-Południe i Wschód-Zachód**
- **Armia europejska?**

STRATEGIE INNYYCH PODMIOTÓW

Organizacje euroazjatyckie

- **Wspólnota Niepodległych Państw**
(rosyjski odpowiednik UE?)
- **Organizacja Traktatu o Kolektywnym Bezpieczeństwie** (rosyjski odpowiednik NATO?)
- **Szanghajska Organizacja Współpracy**
– rola Chin
- **AUKUS** – sojusz przeciwko Chinom

Dziękuję😊

Pytania?

*Żapraszam
też na:*

www.koziej.pl
@SKoziej